

het a föld gyümölcseiben, a rétek virágaiban. Mindezek megadják élete szépségét.

Ezt hozta el ma számunkra karácsony ünnepe. A felnőtteknek a békés, szeretetteljes együttléte a boldog családi otthonban, a biztatást, hitet, bátoritást és reménységet, hogy ezek bearanyozzák a küzdelmes életet. A kisgyermekeknek karácsonyfát, az erdő örökzöld ünnepi követét; ajándékot, a szeretet kézzelfogható, szemmel látható valóságát. Így lett szép az ünnepünk, nagyoké és kicsinyeké, ifjaké és időseké egyaránt. Az ünnepi hangulat néhány napra betölti életünket, de ahhoz, hogy az ünnep tartalmas és maradandó legyen, valamit meg kell ragadjunk belőle s magunkkal vinnünk az ünnep utáni hétköznapokba. Legyen ez az angyalok ajkáról elhangzó, de életet, valóságot megjelenítő üzenet: „találtok egy kis gyermeket bepolyálva feküdni a jászolban“. A jászolban fekvő kisgyermek azért született, hogy örömuzenetet, békét és szeretetet hozzon az emberiségnek s szépséget az életünkbe.

Vigyük magunkkal karácsony kettős szépségét a mindennapokba. Engedjük ölelkezni életünkben a valóságot a képzelettel, a porból lett testet a lélekkel, s akkor egy hosszú évi küzdelemre örömet hoz a karácsonyi ünnep, amint örömet hozott az első karácsony is. Ámen.

VIGYÁZNI A NYÁJ MELLETT

Lk 2,8—9

Éjszaka volt, hideg, sötét, mozdulatlan palástját az ég reáterítette a földre. Csند volt és béke. Pihent az élet s fölője borult szelíden a csillagos, végtelen magasság. A pásztortűz parázslott halványan s csak olykor-olykor lobbant fel egy-egy parányi lángocska, ha szárazabb gallyba kapott a parázs emésztő, de fényt, meleget sugárzó lehellete. Minden nyugodt volt, csak a nyáj megszokott, nyugodt neszezése hallatszott, amely csak növelte a mély, békés csendet.

A tűz körül pásztorok szenderegtek, távolról úgy tűnt, semmi sem mozdíthatja ki őket nyugalmukból. Pedig bent, a lelkük mélyén ott parázslott az örökös, a vigyázás, a figyelem, készen arra, hogy az első veszélyt sejtető jelre lángra lobbjon, mint a száraz gallyba harapó parázs.

Ők pihenésükben is vigyáztak, az éberség ott feszült a lehunytt szemekben, a szó ott lapult a bezárt ajkak mögött, a mozdulat benne volt a pihenő izmokban, a bátorság csak szunnyadt, de el nem aludt a lelkek mélyén. Mert ők vigyázók voltak, hivatásuk az örökös volt, a kemény, zord, sok veszedelemmel fenyegető élet megtanította őket arra, hogy soha, egy pillanatra sem szabad teljesen átadni magukat a nyugalomnak.

Mire vigyáztak a pásztorok? Nyájukat bízták rájuk, állatok százai felett kellett őrködniök. Nem volt közömbös számukra, hogy megmarad vagy elvész egy is a nyájból. Az állatokat szám szerint bízták rájuk és szám szerint követelték tőlük. Ezért figyeltek mindenre.

Vigyáztak a nyáj csendjére; vigyáztak a hirtelen érkező viharra, hogy idejében tudjanak a rájuk bízott nyáj védelmére kelni, figyeltek a mezők mozdulataira, nehogy észrevétlenül a puszták vadja közelítsen, vagy tolvaj cserkéssze be a reájuk bízottakat. Hallgatták, figyelték, vigyázták az éjszaka csendjét, a mezők békéjét. A pásztorság örökös készenlétet, cselekvőképességet jelent. A pásztorok vigyáztak,

s így készen voltak a váratlanra. A váratlan esemény azonban mégis bekövetkezett s az a pásztorokat is meglepte és megriasztotta.

Nem a mezők vadja jött, hogy elragadjon az állatokból, nem tolvajok érkeztek, hogy megdézsmálják a nyáját, nem támadt hirtelen vihar, hogy a villámok és az ézengés szétkergesse, megriassza a nyáját, nem betegség ütött be, mely megzavarná a pásztorokra bízott gazdaságot. Valami egészen más történt.

Angyal jött a földre s szavaival örömhírt közölt. A pásztorok meglátták az angyalt, mert vigyáztak, meghallották a szót, mert figyeltek, tanúi lehettek a földreszállt csodának, mert éberem örködték, mert kötelességükről egyetlen pillanatra sem feledkeztek meg, mert hivatásukat komolyan és felelősségtudattal teljesítették. Ezért lehettek az elsők között részesei a nagy örömnak, ezért hallották meg az elsők között az örömhírt, ezért vette körül őket az „Úrnak dicsősége“.

Az evangéliumi történet szerint azonban, a bátor, vigyázó, cselekvésre kész pásztorok első pillanatban „nagy félelemmel megfélemlének“. Számukra addig ismeretlen esemény történt. Ők szüntelen veszélyek, fenyegetések között éltek. E veszélyekkel és fenyegetésekkel való szembenézésben csak a maguk erejére támaszkodhattak. Megrémültek, mert fel sem merült bennük a gondolat, hogy a váratlan esemény jó is lehet, hogy az ismeretlen világból valami öröm is jöhet, hogy a sötétség mélységéből örömteli ragyogás is fakadhat, hogy a puszták fenyegetően titokzatos messzeségeiből, a békesség szava csendülhet fel, hogy a küzdelem, megpróbáló élet örömet és boldogságot is hozhat. Megijedtek a reájuk sugárzó, őket körülvevő örömtől, mert váratlan volt, hogy nem előzte meg azt hosszas küzdelem, veritékes munka, néha vért is követelő áldozat. Élettapasztalatuk arra tanította meg őket, hogy ezek nélkül az öröm el nem érhető, hogy az embernek minden boldog pillanataért drága árat kell fizetnie.

Mindnyájan pásztorok vagyunk! Ott tanyázunk kinn az élet mezején. Annyi veszedelem fenyeget minket. Az önzés látszólagos eredményeivel, néha magával ragad, csak saját érvényesülésünket látjuk magunk előtt, mint egyetlen célt, amelyért érdemes élni, s megfélemlünk a könyörülő szamaritanus példázatának tanításáról, behunyt szemmel megyünk el segítségre szoruló embertársaink mellett. A gyűlölet lángja magasra lobban bennünk, a „szemet szemért“ vélt igazságossága vezérli cselekedeteinket, s megfélemlünk a jézusi figyelmeztetésről: nemcsak kétszer kell megbocsátani, de hetvenhét-szer is. Onhittek, gőgösek vagyunk, s ha anyagi jólétben érezzük magunkat, nem jut el hozzánk az oktató szózat: „az éjjel elkéri a te lelkedet tőled; amiket pedig készítettél kiéi lesznek?“ Az anyagi vagy szellemi gazdagság közömbössé tesz mások vagy a közösség iránt, s eszünkbe sem jut a gazdag ifjú példázatának mondanivalója: „eredj el, add el minden vagyódodat... és jér kövess engem“, pedig Isten azért ad az embernek gazdagságot, hogy azt szétossza minél több ember között. A kísértés különböző formában közelít hozzánk, s mert néha engedünk neki, embertársainknak szomorúságot, keserűséget, gyötrelmet, kiábrándulást, kárt okozunk. A saját cselekedeteinkből indulva ki arra gyanakszunk szüntelen, hogy ezt kaptuk meg mi is másoktól s az élettől. Ezért él mindnyájunkban a gyanakvás minden iránt, a félelem mindentől, ami váratlan, ami meglepetésszerűen érkezik hozzánk az életből.

Pásztorok vagyunk mindnyájan! Isten drága értékeket bízott ránk: lelki tisztaságunkat, a bennünk levő jóságot, emberséget, megbocsátásra való készséget, nagyrahivatottságot, szeretetet. Isten drága kincseket adott nekünk megőrzésre: megértő hitvestársat, a jövőt magábanhordozó gyermeket, idős szülőt, ki segítséget, ragaszkodást vár, testvért, ki mindig számít reánk, embert, akit szolgálni s szeretni kell!

Őrizzük ezeket az értékeket, a karácsonyi pásztorok lankadatlan, bátor, cselekvésre kész lelkületével. Legyünk vigyázók, zajos nappalokon és csendesnek, mozdulatlanoknak tűnő éjszakákon, hogy minden, ami életünkben történik, vigyáz-

va találjon minket. Hitünk, mint sötét éjszakán a pászortűz, úgy parázslik s lobog. Oly jó néha csöndesen pihenni szelíd fénye és melege mellett, de pásztorhivatásunkról, az örök vigyázásról soha egy pillanatra sem szabad megfeledkeznünk.

Az élet változó eseményei néha megpróbáltatást, máskor örömet, néha csalódást, máskor beteljesedést, néha harcot, máskor békét hoznak. Álljunk az élet mezején a pásztorok óber, vigyázó, cselekvőkész lelkületével és akkor a megpróbáltatásokkal szembe tudunk nézni, a csalódásokat el tudjuk viselni, a küzdelemben helyt tudunk állni s a néha reánk köszöntő örömet elsökként fogadhatjuk, a beteljesedésért hálát tudunk adni s a béke nyugodt óráit boldogan élhetjük át.

Erre tanít meg minket a pásztorok története, a nehéznek tűnő életünkbe be-
köszöntő örömet, békét és boldogságot hozó karácsony ünnepe. Ámen.

NAGY LÁSZLÓ

ÚTÉPÍTÉS

„LÉLEKTŐL-LÉLEKIG“

Nehéz az útépitők munkája, de költőien szép, jövőbe mutató. Nagyszerű dolgokat tájakat, városokat, sorsokat, törekvéseket és lehetőségeket összekötni, egymáshoz közelebb hozni, új távlatokat megnyitni az emberek előtt, kapcsolatokat teremteni a dolgok és gondolatok között. Ugyanakkor hálátlan munka is, mert a száguldó autók sodrában ugyan kinek jut eszébe az útépitő, akinek verejtéke beleépült a betonba s akinek munkája segíti a hegyeken és völgyeken át utazót a messzi célok felé?

Útépitőknek, útkészítőknek, útegyengetőknek hívott el minket is a gondviselő Isten, a „lélektől-lélekig“ és az embertől az Istenig vezető út munkásaivá. Nem kemény követ és betont adott kezünkbe, hanem a Biblia tanításait, hogy életünk, prédikálásunk, és példaadásunk által tisztább, világosabb, igazabb legyen az ember élete, könnyebb az útja Isten felé. Hogy a szó erejével, a jó cselekedetek gyakorlásával lelki utakat építsünk az elmagányosodó, elidegenülő lelkektől az életszerető, életigenlő lelkekig.

Lelkészi hivatásunk, munkánk célját Ézsaiás próféta felhívásával fogalmazom meg: „Erősítsétek meg az elernyedtet kezeket, és a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg! Mondjátok a csüggedtet szívűeknek: Bátorság! Ne féljete!” (Ézs 35,3—4a)

Lelkésztársaim nevében hálát adok Istennek, gondviselő Atyánknak életünkért s hogy minket a lelkesi hivatás útján elindított. Megköszönöm a Főtiszteletendő Püspök úr főpásztori és atyai szavait, amellyel hitet, bizalmat ébresztett lelkünkben, hogy ezen az úton érdemes tovább haladni; megköszönöm szülőink szeretetét, a sok aggodást, a tanáraink fáradozását és unitárius egyházunk bizalmát, mellyel ránk bízta az egyházközségek vezetését.

Rabindranath Tagore vallomásával zárom beszédem: Aludtam, és azt álmodtam: az élet — öröm. / Felébredtem, és azt láttam: az élet — kötelesség. / Dolgoztam, és azt láttam: a kötelesség — öröm.

Kötelességeink teljesítésében, hivatásunk betöltésében áldjon és segítsen mindannyiunkat szerető és gondviselő Atyánk. Ámen.